

rublert de meravelles amb que l'ha enriquit la pròvida Naturalesa; tros de la nostra terra ric en monuments artístics; ple de records històrics; abundant de tradicions; tan bellament poblat de venerables pagesies, xamoses viles, llocs d'inexaurible poesia...

* * *

Convidat per dilectes companys d'excursionisme, m'atreveixo a aportar modestament, com a penyora d'estimació, una flor bosquetana a l'exquisida toia que ofereixen elements de l'intel·lectualitat vallesana a la històrica capital del Vallès oriental. Més pròpiament que una floreta, és una polida pedra que es despreguè del Serrat d'Ocata, qual elegantíssima silueta es dibuixa al fons del nostre Vallès, destacant-se damunt del seu cel magnífic. En aquell indret, la Fe Nova hi posà un tron a la Verge de Puig-Graciós, com el paganisme hi erigia un temple a la deesa de la nocturna bellesa, Hécate.

Si des del pla de Llerona, o bé del de Santa Eulàlia, albirem allà d'enllà, vers el Nord, un poblet com un ramat de blanques ovelles que pastura al peu del serrat de Puig-Graciós, us diran que és L'Atmetlla. Si us hi atanseu, veureu un poble polit com una d'aqueixes vilettes de la Costa, i penetrant en ell us sorprendrà talment una població enterament moderna. Malgrat son novell aspecte, L'Ametlla és una de les parròquies més antigues del Deganat de Granollers.

En efecte, en l'arxiu de la Catedral de Barcelona, i en el llibre del «Decanatus Val'lensis», es parla d'antiguitat de L'Ametlla; i en el volum VIIe «Dotaliarum», del mateix arxiu, s'en fa referència en l'any 878; per tant, es tracta d'un nucli poblat existent 1055 anys enrera. Durant el segle X^e (978), es torna a fer menció de l'església dels Sants Genisos. Consta a més, en l'al·ludit dipòsit diplomàtic, que en l'any de l'Encarnació del Senyor (931), el bisbe de Barcelona, Teuderic, dedicà en el lloc anomenat «Amindola», una església consagrada als màrtirs Sants Genisos. En 1120 es torna a fer referència de l'església de L'Ametlla, junt amb la de Sant Martí, de Sant Miquel del Fai.

La filla del comte Wifred, fundadora del Monestir de Sant Joan de les Abadesses, fou també la fundadora del poble de L'Ametlla. En la «Història del Llenguadoc», volum II, apèndix XXIIe, consta que dita Emma demanà als bisbes, reunits en Concili a Barcelona, l'any 906, que li confirmessin, entre altres coses, la possessió de la parròquia dels Sants Genisos de L'Ametlla, i al mateix temps, que fos consagrada l'església del mateix lloc. Dit acte litúrgic tingué efecte, pel Bisbe Teuderic, ja citat, el IV de les nones de juliol de l'any 932. En l'acta de dita dedicació consten els noms dels propietaris principals de L'Ametlla, com són: Sunyer, Simplici, Undilà, Xemmar, Vale-